БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ДЕКАБРЬ
8
четверг
1939 он
№ 281 (2981)
Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭИ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Белорусска ССР-эй составта Барановическа, Белостококо, Бретскэ, Вилейскэ ба Пинскэ областьнуудые байгуулха тухай

Белорусска ССР-эй составта, доро заагдаһан шэнэ областьнуудые байгуулха тухай Белорусска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зууршалгые баталаха:

1. Барановическа областиие Баранович город центртэйгээр

Барановическа областиин составта: Баранович город ба Барановическа, Воложинска, Лицскэ, (шэнэ хилээр), Несвижскэ, Новогрудска, Слонимска, Столбцовско, Шучинска уезднүүдые оруулха.

2. Белостокско областиие Белосток город центртэйгээр

Белостокско областиин составта: Белосток ба Гродно городууд ба Августовско, Белостокско, Бельскэ, Волковско, Высоко-Мазовецкэ (шэнэ хилээр), Граевска, Гроднинско, Ломжинскэ (шэнэ хилээр), Сокольско уезднүүдые оруулха.

3. Бретскэ областиие Брест город центртэйгээр

Бретскэ областиин составта: город Брестэ ба Бретскэ, Кобринска, Украинска ССР-эй составта ороһон Кобринска уездын хүн зоной ажаһуудаг пунктнуудгүйгөөр ба Пружанска уезднүүдые оруулха.

4. Вилейскэ областиие Вилейска город центртэйгээр

Вилейскэ областиин составта: город Велейска ба Браславска, Вилейскэ, Диснянска, Молодеченскэ, Ошмянска (шэнэ хилээр), Поставска, Свенцянска уезднүүдые оруулха.

5. Пинскэ областиие Пинскэ город центртэйгээр

Пинскэ областиин составта: город Пинскэ ба Дрогиченскэ, Коссовско, Лунинецскэ, Пинскэ, ба Столинска, УССР-эй составта ороһон Дрогиченскэ, Пинскэ ба Столинскэ уезднүүдэй хүн зоной ажаһуудаг пунктнуудгүйгөөр, уезднүүдые оруукха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Украинска ССР-эй составта Валынска, Дрогобычска, Львовско, Ровенскэ, Станиславска ба Тарнопольско областьнуудые бии болгохо тухай

Украинска ССР-эй составта, доро заагдаһан шэнэ областьнуудые байгуулха тухай Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиумэй зууршалгые баталха:

1. Волынска областиие Луцка город центртэйгээр

Волынска областиин составта: Луцка город ба Владимир-Волынска, Гороховско, Камено-Каширска, Ковельскэ, Луцка, Любомольско, БССР-һээ УССР-тэ ороһон Кобринска ба Дрогиченскэ населенно пунктнуудые Камень-Каширска уезды составта оруулан, уезднүүдые оруулха.

2. Дрогобычска областиие Дрогобыча город центртэйгээр

Дрогобычска областиин составта: город Дрогобыч ба Дрогобычска, Добромильска (шэнэ хилээр), Жидэйувскэ, Бисковско, (шэнэ хилээр), Мостисска, Перемышльскэ, Фудковско, Самборско, Стрыйскэ, Турксеа уезднүүдые оруулха.

3. Львовско областиие Львов город центртэйгээр

Львовско областиин составта: город Львов ба Бобрско, Бродско, Городокско, Жолкевскэ, Золочевскэ, Каменскэ, Любачевскэ (шэнэ хилээр), Львовско, Перемышлянска, Рава-Русска, Радзеховска, Сокальска, Яворовско уезднүүдые оруулха.

4. Ровенско областиие Ровно город центртэйгээр

Ровенско областиин составта: город Ровно ба Дубновско, Здольбуновско, Костопольско, Ровенскэ ба Сарненскэ, БССР-һээ УССР-тэ ороһон Пинскэ ба Столинска уезднүүдэй хүнзоной ажаһуудаг пунктнуудые Сараненскэ уездын составта оруулан, уезднүүдые оруулха.

5. Станиславска областиие Станислав город центртэйгээр

Станиславска областиин составта оруулха: город Станислав ба уезднүүд: Городенковско, Долинска, Калушска, Коломыйска, Косовско, Нарворнянска, Рогатинска, Снятынска, Станиславска, Тлумаческие.

6. Тарнопольско областиие Тарнополь город центртэйгээр

Тарнопольско областиин составта: город Тарнополь ба Бережанска, Боршевскэ, Бучачска, Залешицскэ, Збаражска, Зборовско, Кременецкэ, Копаченска, Подгаепка, Скалатска, Тарнапольско, Бремборлявсьа, Чортковско уезднүүдые оруулха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **М. Калинин.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **А. Горкин.**

Москва, Кремль.
1939 оной декабрийн 4.

ЛЕНИНГРАДСКА ВОЕННЭ ОКРУГОЙ ШТАБАЙ ОПЕРАТИВНА МЭДЭЭ

Ленинградска военнэ округой сэрэгүүд хадаа декабрийн 4-нэй үдэр урагшаа дабхилгаа үргэлжэлбэ.

Петсамо шадар бутасохигдоһон финскэ сэрэгүүдэй группые, Мурманскые шэглүүлгээр мүрдэжэ, манай сэрэгүүд Петсамоһаа урагшаа 25 километр дабхиба.

Петсамо портдо, манай военнэ судвануудболбол бууха газараа, финнүүдэй табиһан минэнүүдһээ сэбэрлэжэ байна. Манай сэрэгүүд Ухтинска, Ребалска, Поросозерские шэглүүлгээр, гүрэнэй хилэһээ 45-50 километртэ дабхиһан байна.

Петрозаводскын зүг тээшэ, манай сэрэгүүд Ладожско нуурай эрьедэ Сальми городые ба Сальмиһаа хойгуур, түмэр харгын Деймала станциие эзэлээд, урагшаа дабхилгаа үргэлжэлжэ ябана.

Карельскэ перешейкэ дээрэ манай сэрэгүүд, гүрэнэй хилэһээ 45-50 километр саашаа дабхиба.

Ниидэлгэнүүдтэ уларилай муу байһан дээрэһээ, авиациин боевой ябуулганууд болоогүй.

Коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блогой кандидадууд —промышленностиин, хүдөөажахын, культурын эрхимүүд

Г. Бедаревай ба Г. Валькын зураг.

(ТАСС-ын фото-клише).

Достойно кандидат

Өөрынь габияата ажал'ябуулгааранъ, актерска гайхамшаг талантааранъ, Найдан Гендуновае хэн танихагүй ба дуулаагүй гээшэб. Бурят-Монголой баясхаланта хүхин ун арад—колхозниууд, колхозниууд, хүдэлмэришэд, советскэ интеллигентнүүд болбол бүгэдөөрөө танихал!

Найдан Гендунова болбол арадай дундаһаа урган гараһан, алдарта басаган мүн. Тэрэнэй биографинь тон простой ба тобшохон юм.

1913 он—үлэсхэлэн хооһон, үгытэй арад зоной, тулижа зобожо, үхэжэ хосоржо байһан ядуу жэл байгаа. Энээл энэ үедэ. Зэдын аймагай, Дээдэ Торийн сомондо, үгытэй таряашанай бүлэдэ Найдан түрөө һэн.

Бага наһанъ баяргүй харанхы байдалда үнгэрөө. «Гансал Октябрьска социалистическэ революциин, Ленин ба Сталинай ашаар, элир залуу наһамни баярай одоор бадараа» гэжэ Найдан Гендунова омогоор хөөрэнэ.

1925 онһоо эхилжэ, эхин һургуулида һуража захалаа. 1929 ондо Селенгын аймагай гүйсэдхэхэ комитет болбол Найдан Гендуновае Улан-Удын Театрально-музыкальна училищедэ командировалаһан байна. Тэндээ 5 жэлэй туршо дотор һуралсажа, «отлично» гэлэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргэжэ гараад, Бурят-Монголой национальна театрта артисткаар хүдэлмэрилжэ эхилһэн байна.

—Театрай сцена дээрэ выступалхадаа шадабаритай, гайхамшаг талантай байгаа. Удангүй, нүхэр Гендунова актернуудайгаа дунда тон хүндэтэй ба авторитедтэй болонжо захалаа.

Пьесэй „геройнуудта“ хэн наадаг бэ? Хэн „геройнуудай“ образые тон шадамараар арад зондо харуулдаг бэ? — Тэрэ, Найдан Гендунова! Бурят-Монголой габияата артистка!

Һаяхан, национальна театрай коллективээр Найдан Гендуновна Гендунова болбол Улан-Удын Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдээ.

Нүхэр Гендунова хадаа Ленинскэ—Сталинска комсомолоор хүмүүжүүлэгдэһэн, эхэ оронойгоо дүлэтэ патриодуудай нэгэниинь мүн. Арадай басаган—достойно кандидат.

Ц. Дамбиев.

ПАТРИОТ

Хори. «Улаан-Одон» колхозой колхозниугуудай суглаагаар, Аймагай Соведэй депутадуудта кандидат болгогдон, арадай үнэн хүбүүн, Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ, ВКП(б)-эйн член, НКВД-эйн аймагай таһагай начальник—гүрэнэй аюулгүйе хамгаалха сержант нүхэр Александр Асалханович Степанов дэбжүүлэгдэһэн байна.

Нүхэр А. А. Степанов болбол 1905 ондо, Иркутска областиин Усть-Ордынска Бурят-Монгол национальна округой Табой гэжэ нютагта, үгытэй шадалтай таряашанай бүлэдэ түрэһэн байна. 1914 онһоо 1919 он хүртэр Идыкдинскэ эхин һургуулида һураад, 1919 онһоо 1927 он хүртэр эсэгынгээ ажахыда хүдэлмэрилөө.

1927 ондо Улаан Армиин зэргэдэ абтажа, 1930 он хүртэр бурят-монголой морито армида һуралсаһан байна.

1930 ондо Улаан Армиингаа служба дүүргээд, Улан Удэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ Һурсовпартшколада һураһаа сроо. Энэ һургуулиа 1932 ондо дүүргээд, НКВД-эйн хүдэлмэридэ томилогдожо, тэрэ-ажалдаа мүнөө хүртэр хүдэлмэрилэһөөр.

Нүхэр Степанов болбол гүрэнэй аюулгүйе хамгаалха—тон харюусалгатай постодо долоон жэлэй туршо соо хүдэлмэрилхэ зуураа, Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ преданнэ байһанаа харуулаа. Тэрэ хадаа арадай хорото дайсадые, троцкистско-бухаринска бузар муухай предательнууд диверсантнуудые гамхайрагүйгөөр бута сохилгодо дүлэтэ энтузиазмтайгаар хүдэлмэрилдэг байна.

ЕВ. УЛАНСКИЙ.

АЛЕКСАНДР МАТВЕЕВИЧ КАДЖЕВ

Арадай үнэн хүбүүн, бодото большевик, нүхэр Александр Матвеевич Каджев болбол БМАССР-эй Прокуратурын коллективэй хамтын суглаагаар, Улан-Удын Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Александр Матвеевич болбол 1900 ондо, Вологодско областиин, Вытегра городто, хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрэһэн байна. 1917 он хүртэр эхин һургуулида һуралсаба. Тэрэнэй һүүлдэ, уһан замай транспортда 1918 он хүртэр матросоор хүдэлмэрилжэ байтараа, Хүдэлмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин зэргэдэ абтажа, тэндээ 1923 он хүртэр алба хээ. 1923 онһоо 1929 он хүртэр Хүдэлмэришэн-Таряашанай милициин управленидэ, участково инспектороор хүдэлмэрилөө. 1929 онһоо 1931 он хүртэр Лодейнопольскын окружной судта судебнэ исполнителеор. Удаань, ВКП(б)-эйн районно контрольно комиссиин членээр ба Вытегорскын районой Хүдэлмэришэн-Таряашанай Инспекцидэ харюусалгатай хүдэлмэринүүдтэ 1935 он болтор ябаһан байна.

Вологодско областиин, Шольско районой прокуророор хүдэлмэрилжэ байтарань, ВКП(б)-эйн ЦК ба СССР-эй прокуратура болбол 1939 оной февраль һарада, нүх. Каджевые Бурят-Монгол Республикын прокуратурада хүдэлмэрилхээр эльгээбэ. Мүнөө нүх. Александр Матвеевич болбол республикын прокуророй старша помощник — Уголовно - Судебнэ таһагай начальнигаар хүдэлмэрилнэ.

Нүх. Каджев болбол 1928 онһоо ВКП(б)-эйн член, мүнөө БМАССР-эй прокуратурын дэргэдэхи парторганизациин секретаряар хүдэлмэрилдэг ба бусад общественнэ хүдэлмэринүүдтэ активнаар хабаадалсадаг байна.

Александр Матвеевич Каджев хадаа һунгагшадайгаа найдабариие хүсэд дүүргэжэ шадаха, эхэ ороной эрхим хүбүүн мүн.

Цыбенов.

АРАДАЙ ИНАГ БАСАГАН

Манай республикын столица—Улан-Удэ городой центртэ, гүрэнэй Бурят-Монгол банкын байшан сулад үнгөөр яларан байдаг. Эндэ, советскэ служащинар тон олоороо хүдэлмэрилнэ.

Тэдэнэй дунда нүхэр Агриппина Алексеевна Ильина хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Ильина болбол хүхин ун сэнтэлиг советскэ басагадай түлөөлэгшэ мүн. Мүнөө, 22 наһатай. Тэрэнэй биографинь тон тобшохон.

Агриппина Алексеевна хадаа Новосибирскэ областьдо, дунда шадалтай таряашанай бүлэдэ түрэһэн байна. Улан-Удэ городто ерэһэнэйгээ һүүлдэ, Заудинска 7-жэлэй һургуулиие дүүргэжэ гараһан байгаа.

Тиигээд, гүрэнэй Бурят-Монгол банкын управленидэ, һурагшаконтрольнигоор хүдэлмэрилһэн байха юм. Үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэн ба банковско сложно операцинуудые түргэнөөр шудалхын түлөө сусаршагүйгөөр һуралсаһан дээрэһээ, эндэхи хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүндэлэгдэдэг ба авторитедтэй болоһон байна.

Нүхэр Ильина болбол, өөрынгө ажал'ябуулые, тусхай хүдэлмэрөөрөө хизаарладаг бэш харин, общественнэ хүдэлмэрнүүдтэ тон активнаар хандада МОПР-ой эхин орган запиие хүтэлбэрилэнэ. Горсовед Финансова секцидэ хүдэлмэриле Эдэ хүдэлмэринүүдээ жэшээ һайнаар ябуулдаг.

Агриппина Алексеевнагай шад бариинь улам дээшэлэнэ. Һүүл үедэ, контролиин инспекторэй по до дэбжүүлэгдэһэн байна. Банк управлениин коллектив хад арадай инаг басаган н Агриппина Алексеевна Ильин Улан-Удын городской Соведэй путадуудта кандидадаар дэбжү лээ. Нүхэр Ильина болбол Г соведтэ һунгаха һунгуулиин № округто баллотировалагдахань.

№ 37 округой һунгагшад даа Агриппина Алексеевна Ил нагай түлөө голосуудаа үгэ Сталинска блогой шэнэ ил тануудые хангалсахань.

П. ЗАВОДСКОЙ

Агитационно-массова хүдэлмэри һулаар ябана

Хори. Чесанын сомондо, нютагуудахи Соведүүдэй һунгалтын бэлэдхэлэй хүдэлмэри һулаар ябажа байна. Жэшээлхэдэ, тус сомоной «Улаан Таряашан» колхоздо, һунгалтанууд тушаа агитацияар орейдоо 12 заняти болоһон ба тэрээндэнь 290 һунгагшад хандаһан байна.

Тэрэшэлэн, сомоной центр дээрэхи, Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз дээрэ 35 заняти боло хамта 647 һунгагшад хабаада

Энэ колхозой зарим гурта фермэнүүд дээгүүрэнь һунга да бэлэдхэл ябуулагдаагүй.

Һунгалтын бэлэдхэл ойртоо. Т мэ дээрэһээнь, агитационно дэлмэриие дары һайжаруу шухала.

С. П

ҺАЙН ҮБЭЛЖЭЛГЭ

Кабанскын аймагай, Карсаковска соведэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һү-товарна ферма болбол аймаг дотороо түрүү фермэнүүдэй нэгэндэ тоологдоно. Энэ хадаа хамта 716 малтай. Һү тушаалгын плааниие аяар август һарада дүүргэһэн юм. Августһаа октябрь хүртэр 1 тонн шахуу тоһо худалдаа. Эдэ бүгэдэ болбол колхозой общественнэ доходой баг бэшэ процентые эзэлнэ. Колхозойнь фермэ эрхим колхозниугуудһаа бүридүүлэгдэнхэй, тэдэнэр эндэ—хэдэн жэлээ хү мэрилэнэ. Ахалагша дон нүхэр Екатерина Экирито Николаева болбол фермэдэ 1 онһоо хойшо хүдэлмэрилжэ, тугалнуудые үсхөө.

Колхозниугуудынь малайгаа б ные саг соонь ремонтолһон бариһан байна. Тэжээлэй б табигдаанхай. Эндэ үбэлжэлг һайн условидо үнгэрэгдэжэ б на.

Ген. Бажан

Үбэлжэлгые эрхимээр угтаба

Тунхэнэй аймагай колхозууд болбол ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СССР-эй Совнаркомой июльскэ тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Туранска сельсоведэй, Молотовай нэрэмжэтэ колхов болбол октябрь һарада, 3 шэнэ фермэнүүдые (ОТФ, МТФ, СТФ) эмхидхэбэ. Фермынь эбэртэ малнууд байраар 169 проц., хонид ба ямаадань—117 проц., морид ба гахайнь—100 проц. хангагдаанхай. Энэ жэлдэ, 15 дархашуулһаа бүридэһэн, барилгын бригада хадаа 100 үхэрэй тугалай тэвой байра, үхэрэй 2 байрануу 6 газарнуудта адуу-моридой б ранууды бариба. Фермэ бүхэ дэргэдэ тугалнуудай жэш һайн телятнигууд бэлэдхэг хэй. Тус бригада болбол малы даа дулаан байраар хангаад, өөо колхозниугуудайгаа гэрн дые үрилэжэ байна. 16 гэрн үрилагдажа табигдаа.

Дылынов Д

Англиие хэн захиранаб

Английскэ реакционернүүд болбол «гитлеризмдэ эсэргүү тэмсэлэй», «демократиин» түлөө тэмсэлэй лозунг доро хоёрдохи империалистическэ дайе ябуулажа байна. Эдэ лозунгнууд хадаа нэгэдэхи империалистическэ дайе английскэ империалистнуудай ябуулаһан, тэрэ лозунгнуудтай хоёр дуһал уһан шэнги, адали. Хэнэйшье мэдэһээр, 1914-18 онуудахи дайн болбол «бэшыхан Бельгиие хамгаалахын тулада», «прусскэ милитаризмдэ эсэргүү», «демократиин торжествогой түлөө» ябуулагдаһан юм. Эдэ мэхэ гохо лозунгнуудай саана юун далдалагдажа байһаниие, Версальскэ хүсэрхэг мир хадаа арадта харуулаһан байна.

«Добродетель хадаа өөрынгөө гэр соо эхилдэг» гэжэ английскэ онһон үгэ хэлэдэг. Хараад үзэе: магтагдадаг английскэ «демократи» ямар байнаб? Англиие ба үргэн Британскэ империие хэн захиранаб?

Демократи тухай английскэ капиталистнууд хэлэхэдээ, тэдэ нэй һанагшаар, энэ магтаалта буржуазна демократиин дээдэ харууламжа болоһшо, английскэ парламентые, түбхын түрүүн, хараада абана. Английскэ парламент юун гээшэб?

Одоогой парламент (общинын палата) хадаа 1935 ондо һунгагдаһан юм.

Парламентын партийна составынь иимэ:

Консерваторнууд 387
Национал-либералнууд . . . 33
Национал лейбористнууд . . 8
Зависимабэшэ консерваторнууд 3
Лейбористнууд 154
Синклерэй группын либералнууд 17
Ллойд-Джорджиин группын либералнууд 4
Зависимабэшэ хүдэлмэришэдэй парти 4
Зависимабэшэнүүд 4
Коммунистнууд 1

Тиихэдэө, английскэ консервативна парти болбол тэрээндэ ниилэдэг ба дахадаг «национальна коалици» гэжэ нэрэлэгдэдэг группировкануудтай (национал-либералнуудтай, национал лейбористнуудтай, зависимабэшэ консерваторнуудтай) хамта, парламентда диилэнхы олонхинь (гурбанай хоёр хубиһаа дээшэнь) болоно. Ударидахы консервативна партиин ба одоогой Англиин ударидахы ангинуудай шарайе тодоор харуулаһан, «Парламентын консервативна членүүд» гэһэн, Симон Хэксиин һонирхолтой книга Англида һаяхан гараа. Английскэ аристократи ба английскэ буржуазиин өөрэ-янзын дүтэлэлсэлгэ ба холисолдолгые зааһан, Маркс ба Энгельсын зүб байһаниие энэ книга үшөө дахин баталан харуулаа. Английскэ аристократи хадаа гансал Дээдэ палатые—лорднуудай палатые хүсэд дүүргэнэд гэжэ һанажа болохогүй. Общинын палатада парламентын 615 членүүдэй 236-нь дворянууд. Тэдэнэрэй составынь иимэ: пэрнүүд—1, пэрын угайхид—18, пэрнүүдэй бага хүбүүд—13, пэрнүүдэй хүряахайнууд—25, дүтынь түрэлхид—24, бусад түрэлхиднь—12, томо помещигууд—56, баронетүүд—24, дворянууд—64.

Английскэ капиталистнууд болбол Дээдэ палатын—лорднуудай палатын урда, парламентын—общинын палатын бүрин хүсэтэй байһаниие тэмдэглэхээ дуралдаг. Үнгэрһэн зуун жэлэй тэн багта, Энгельс болбол лорднуудай засаганинь Доодо палатада лэ бэелүүлэгдэнэ гэжэ зааһан байна: «Аристократи болбол өөрынгөө түйлай ехэ газарэзэмдэлгээр, юрэнхыдөө өөрынгөө баялигаар хүсэтэй, энэ хүсэеэ бусад бүхы үгүй баяшуултаяа хубаалдана; лорднуудай засаганинь, Дээдэ палатада бэшэ, харин общинын палалатада бэелүүлэгдэнэ». (Маркс ба Энгельс, том 11, хуудаһан 372).

Һүүлэй жэлнүүдтэ финансова ба промышленна олигархиин дээдэ захань аристократитаяа улам бүри ойротолсожо байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. 1931 ондо консервативна правительствоор томилогдоһон, 90 шэнэ пэрнүүдэй 50-ниинь компаниинуудай директорнууд байна, гэхын хамта, эдэ 60 директорнууд болбол элдэб акционерно обществонуудта 420 директорскэ һууринуудые эзэлнэ. Эдэ шэнэ пэрнүүдэй дүрбэнэйнь нэгэ хубинь—15 хүн—английскэ табан томо банкнуудай директорнууд.

Парламентын 415 консервативна членүүдэй 181-ниинь—элдэб компаниинуудай директорнууд, эдэ эдэнэр хадаа 775 директорскэ һууринуудые эзэлнэ. Парламентын эдэ консервативна членүүдэй шарайень доро заагдаһан таблица харуулана. (Парламентын нэеэхил нэгэ член хадаа капиталистическэ экономикын элдэб һалбаринуудта хэдэн директорскэ һууринуудые эзэлнэ гэжэ хараада абаха хэрэгтэй).

Парламентын консервативна членүүдэй дунда байгаа компаниин директорнууд:

Һалбари:	Парламентын членүүдэй тоо	Директорскэ һууринуудай тоо
Банкнууд, инвестиционно обществонууд	43	60
Страховой обществонууд	43	49
Түмэр зам, авио, судоходство	27	50
Харгы зам ба каналнууд	5	10
Телеграф ба радио	1	15
Булад, нүүрһэн машинанууд	59	109
Эдеэ хоолой промышленность	26	44
Текстильнэ ба саарһанай промышленность	53	94
Отельнүүд, худалдаан, хэблэл, кино, театр	33	57
	30	39
Электричество, газ, уһан	17	57
Алтанай промышленность, руднигүүд	25	42
Нефтяной компаниинууд	7	9
Каучук гаргадаг компаниинууд	3	15
Хүдэлэхэгүй зөөриин ба барилгын компаниинууд	34	71
Элдэб һалбаринууд	21	23

Томо банкирнууд, помещигүүд ба капиталистнууд—эгээл эдэнэр хадаа общинын палатада английскэ арадые «түлөөлэнэ». Парламентын консервативна членүүдэй дунда миил таби шахууинь, тодорхойлбол, парламентын бүхы консервативна членүүдэй 1/8 хадаа буржуазна интеллигенциин дээдэ талада—адвокадууд, журналистнууд, врачууд, дээдэ чиновнигууд г. м. хабаадана.

Ленин хадаа империализм тухай өөрынгөө хүдэлмэри соо, финансова олигархиин монопольно господство тухайда бэшыхан бүлэг томо банкнуудань Англиин экономикодо ба политикодо господстволодог тухайда зааһан байна. Һүүлэй үедэ, английскэ «табан томо» банкнуудай господствонь үшөө бүри шангадаа. Табан томо банкнууд (Мидлэндбэнк, Барклейс, Ллойдбэнк, Нейшэнэл провиншиэл ба Вестминстерский) болбол Англиин финансова эзэдэнь болоно. Эндэ һаяхан Лондондо гараһан «Лондонско банкирнууд» гэжэ книга соо, лорднуудай палата ба банковскэ учреждениинүүдэй холбоо тухай һонирхолтой мэдээнүүдые харуулана. Банкнуудтай, страховой обществонуудтай барисаагүй байһан нэгэшье һаа лордын нэрэ олохонь бэрхэ байна. Жэшээлхэдэ, Маркиз Билингдон. Тэрэ—Вестминстерскэ банкын ба гурбан страховой обществын директор. Граф Сельборн—Ллойдбанкын, Урда-африканскэ банкын ба хоёр страховой обществонуудай директор. Граф Кромер Нейшэнэл провиншиэл банкын ба нэгэ страховой обществын директор. Барон Кэнлиф—Гошен ба Кэнлифэй банкирскэ обществын ба Лондонско страховой обществын директор. Барон Уордингтон—Ллойдбанкын ба нэгэ страховой обществын директор. Энэ списогые үшөө саашань үргэлжэлүүлжэ болохо байгаа.

Банкнууд ба акционерна обществонуудань правительственнэ аппарадтай нягта барисаатай. «Лондонско банкирнууд» гэжэ книга соо, Вестминстерскэ банкын правительственнэ холбоонуудай таблица харуулагдана. Банкын директор Бакетт. Тэрээнэй зээнь—министр Антони Иденэй һамаган. Нүгөө директорэнь Малькольм Хогг. Тэрээнэй зээ—министр лорд Стэнли. Гурбадахи директорэнь лорд Кавэндиш, Тэрээнэй хүряахай виконт Крэнборн—министрые ороложо, тэрээнэй зээ герцог Дэвонширский—министрые ороложо. Долоон директорнүүдэнь лорднуудай басаган һамагатайнууд. Индиин урдын хоёр вице-корольнууд энэ банкда хүдэлмэрилнэ. Лорд Ренсимэн болбол министерскэ тушаал эзэлээгүй сагтаа энэ банкда алба хэдэг.

Английскэ министрнүүд болбол правительственнэ тушаалда ехэнхидээ банкнуудһаа, трестнүүдһээ ба синдикадуудһаа ерэжэ ородог ба энэ тушаалһаа гарахадаа, тэндээ дахин бусадаг байна. Английскэ правительствын толгой Чемберлен—Бирмингэмын хүндэ промышленностиин түлөөлэгшэ. Урдынь премьер Болдуин—«Болдуин лимитэд» гэжэ томо промышленнэ фирмын түлөөлэгшэ. Бүхы дэлхэйдэ тараһан предприятинуудта ба банкнуудта ехэ акцануудтай ба директорскэ һууринуудые эзэлэдэг министрнүүд, лорднуудай палатын членүүд ба парламентын депутадуудай нэрэнүүд хэдэн арбаад байха. Лордын зэргэ абахадаа нэрээ һэлгэдэг английскэ заншал болбол Англиие захирадаг бүлэгүүдэй тоое хэдэхэн арбаадаар хизаарлана гэһэн фактые дадалададаг байна. Үнэхөөрөө, финансова олигархиин диктатура гээшэ!

Парламентын консервативна членүүд лэ хадаа томо банкнууд ба акционерна обществонуудай түлөөлэгшэд юм гэжэ ойлгожо болохогүй. Буржуазна партинуудай бүхы депутадууд хадаа трестнүүдтэй, банкнуудтай ба бусад монополистическэ капиталай организацинуудтай баһал нягта холбоотой байна. Либералнууд—лорднуудай палатын членүүд ба либералнууд—парламентын членүүд, өөһэдынгөө консервативна ахатүүнэрһөө багал илгаатай. Жэшээлхэдэ, парламентын член либерал Эванс хадаа никель, шулуу нүүрһэнэй уласхоорондын обществын директор. Либерал Ротшильд—Палестинскэ электрическэ корпорациин директор. Либерал Синклер—Шотландскэ страховой обществын штатһаань гадуур директор. Либерал Оуэн—Англо-Венецуэльскэ нефтяной обществын, Тринидадскэ нефтяной обществын ба бусад хэдэн нефтяной компаниинуудай директор.

Англи болбол барскаа столһоо эдишэ үгэлгөөрөө, хүдэлмэришэн ангиин верхушкые бугарган һамахайруулдаг классическа орон, энэ хадаа хүдэлмэришэнэй аристократиин анхан түрүүн байгуулагдаһан орон мүн. Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталин хадаа энэ хүдэлмэришэнэй аристократиие байгуулдаг механикые харуулааһан: хэдэн зуугаад миллион колониальна боолнуудые эксплоатацилгаһаа абтадаг түйлай ехэ нэмэлтэ олзоһоо, английскэ буржуази болбол хүдэлмэришэн ангиин верхушкада эдилгэ үгэдэг байна. Лейбористнууд ба тред-юнионуудай лидернүүд болбол дворянскэ эрэнүүдые баулэмжэ эрхэабажа, английскэ аристократида ойротон дүтэлэнэ. Тэдэнэй олонхинь финансова капиталай диктатурын сэхэ хабаадагшад боложо, финансова олигархитай тон нягта холбоотой байна.

Англида хүдэлмэришэн ангиин верхушкые «буржуази болголго» тухайда Маркс ба Энгельсэй хэлэһэниие харуулаха зуураа, Ленин бэшэнэ: «Эндэ шалтагаанууд ба хойшололгонуудань эли заагдана. Шалтагаануудань: 1) Энэ ороноор дэлхэйе эксплоатацилга; 2) дэлхэйн рынок дээрэ тэрээнэй монопольно байдал; 3) тэрээнэй колониальна монополи. Хойшолонгуудань: 1) английскэ пролетариадай заримые буржуази болголго; 2) тэдээнэй заримануудань буржуазида бэеэ худалдаһан гү, али үгышье хадаа тэрээгээр түлэгдэдэг хүнүүдтэ хүтэлбэрилэгдэхэ болоно». (Ленин, том XIX, хуудаһан 158).

Английскэ лейбористнуудай лидернүүд болбол Чемберленэй правительствые бүрин дэмжэнэ. Тэдэнэр хадаа хүдэлмэришэн ангиие мүн хоёрдохи империалистическэ дайнда хаяа, өөрынгөө империалистическэ буржуазиин талару ороо. Тэрээгээрээ, английскэ оппортунизмын оухы бузар булайе үшөө дахин харуулаба.

Английскэ буржуази хадаа дэлхэйн бүмбэрсэгэй дүрбэнэй нэгэ хубиие һабартаа бажуугаа: Англиин 46 миллион хүнзондо английскэ колониинуудай 470 миллион хүнзон хүртэнэ: «Английскэ капиталистическэ правительство хадаа дэлхэй дээрэ тон аннекционистско правительство мүн,—Ленин бэшээ һэн,—юуб гэхэдэ, тус правительство хадаа Английскэ империин составта ехэ олон тоото арадуудые хүсөөрөө барижа байна: Индиие (300 миллион), Ирланди ба бусадые, Турецкэ Месопотами, Африкадахи немецкэ колониинууд г. м.». (Ленин, том XX, хуудаһан 326).

Өөрынгөө гадаада политическэ пропагандада, энэ правительство болбол гуманность ба демократигаар наадахые хүсэдэг. «Мүнөө Англида гуманность болбол, Францидахи сүлөөдэл адали, политикоор наймаа хэгшэдтэ экспортно товар болоно»—гэжэ, үшөө дала гаран жэлэй саад тээ Марксай хэлэһэн эдэ үгэнүүд болбол мүнөө хоёрдохи империалистическэ дайнда английскэ империалистнуудай мэхэлэлгэ ба ашаынь гайхамшагаар характеризовалана.

Мих. Осипов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын Горсоведэй депутадуудта кандидат нүх. С. Г. Спектор—160 округһоо. (Пестеревэй фото).

Республика дотор

Шэнэ барилганууд

Хори. Удын сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз хадаа 1940 оной туршэ соо, шэнэ клуб, ясли, радиоузел ба бусад барилгануудые барихаар хараалба.

Колхознигуудай байха 50 шэнэ гэрнүүдые барилгада тусагаар бригада эмхидхэгдээд, мүнөө хүдэлмэреэ эхилээ.

Гадна, ерэхэ жэлдэ бүхы колхознигуудай гэрнүүдтэ радио табигдаха юм.

1747000 түхэригэй туһаламжа

Манай республика доторхи олон-үхибүүдтэй 877 эхэнүүд болбол 1939 оной январиин 1-һээ октябриин 1 болтор, 1 миллион 747 мянган түхэриг мүнгэн туһаламжые гүрэнһөө абаба.

Һүүлэй үедэ, гансахан октябрь һара соо, 73 эхэнүүд 146 мянган түхэриг мүнгэ абаһан байнад.

Заиграйн аймагай, Старо-Брянскын сомоной колхозница нүхэр Лукерья Прокопьевна Бурлакова хадаа 12 үхибүүдтэй байна. Тэрэ хадаа 5 мянган түхэриг мүнгэ гүрэнһөө абаха байна.

Баргажанай аймагай, Горячинскэ сельсоведэй, Исток селогой, нүхэр Агафья Алексеевна Иванова гэгшэ 11 үхибүүдтэй, мүн лэ 5 мянган түхэриг мүнгэ абаха байна.

ОЛЗОНЬ 3 ДАХИН УРГАБА

Хориин аймагай, Удын сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой олзо 1937 оной эхинһээ гурба дахин ургаба. Хэрбээ, 1937 ондо мүнгэн доходонь 80700 түхэриг байгаа һаа, мүнөө 1939 оной дүүрээдүй байхада, 230 мянган түхэриг болоо. Энэ жэлдэ гансахан хониной нооһо худалдалгаһаа 83 мянга 800 түхэриг олоо.

УСАДЬБА ШАДАРАЙ ГАЗАР ХЭМЖЭЛГЭ ДҮҮРӨӨ

Кабанскын аймагта, колхознигууд ба колхозуудай член бэшэ нюурнуудай усадьба шадарай газар хэмжэлгэ саг соогоо дүүрээ.

825,84 гектар газарые колхознигууд ба колхозой член бэшэ нюурнуудай усадьба шадарай газар болгон таһалагдажа үгтөө. Гадна, үлэһэн 427,42 гектаринь колхозуудта үгтэбэ.

Усадьба шадарай газар хэмжэлгэ болбол хүдөөажахын артелиин сталинскэ уставай ба «Колхозуудай общественнэ газарые үрилгэһөө хамгаалаха хэмжээнүүд тухай», ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СССР-эй Совнаркомой 1939 оной майн 27-ной тогтоолой үндэһэ һуури дээрэ үнгэрэгдөө.

Г. Важанов.

САНИТАРНО — ЭМНЭЛГЫН СТАНЦИНУУДАЙ СЕТЬНҮҮДЫЕ ҮРГЭДХЭЛГЭ

БМАССР-эй Совнарком болбол 1939 оной IV квартал соо Улан-Удэ городто, санитарно-эмнэлгын областной станци, Хоридо (район хоорондын), Кяхтын ба Кабанскын аймагуудта районно санитарно - эмнэлгын станцинуудые эмхидхэхые Б. М. Республикын Наркомздравта дурадхаба.

Тиигээд, 1940 оной январиин 1-хүртэр, дээрэ дурасагдаһан станцинуудые специалистнуудаар — хангахые РСФСР-эй Наркомздравые гуйба.

БЭШЫХАН ФЕЛЬЕТОН.

„БААТАРШАЛГА“

Бурят-Монголой столица—Улан-Удэ городой, Советскэ улицада, **арбан жэлэй арбадугаар һургуули** байдаг.

Энэ һургуулида, эжы абадаа эрхэ тангил һанагдаха, хэдэн зуун хүбүүд басагад һургагдана. Эдэнэртэ заадаг эрдэмтэд—багшанар, өөһэдынгөө үдэр бүриин хүдэлмэриие үндэр шанартай болгохын тулада, олон-янзын опыт, метод хэрэглэн хүдэлмэрилэжэ байна.

Гэхэтэй хамта, хорин жэлэй стажтай болбошье, хубидаа олоһон мэргэжэлынь—тоб гээһаа тоогүй, тоо бодолгоор нэбтэрһэн, аяг зангай муухайе арга метод болгожо, класс соогоо ороходоо хараал шэрээл табидаг, тиимэ нэгэ багшые, та бүгэдын һонорто танилсуулхые хүсэнэб.

Алдар нэрэнь — Александр Константинович Разумов.

Табадахи жэлэй табан класс даажа абаад, гурба һарын туршэ соо гушан дүрбэн процент арай гэжэ амжаба.

Эды шэнээн «амжалтые» хайшан гээд хангаа хаб?

Зааха һургахын орондо, задарюун шэрүүн үгээр занан зандаран,—«үе наһан соогоо үзэг номдо һурахагүй, үхэһэн хүнүүд гээшэтэ!» гэжэ хараан хашхаран байхадань, үхибүүд һүрэжэ, үүдэ сонхоор гүйлдэжэ гараһан, тараһан ушарнууд, тоолон хэлэхэ болооһоо, тоншье гансахан бэшэ юм.

Багша хүн аад яһата, багашуул хүүхэдые харааажа, дэмы юмэ хэнэлтэ гэжэ директорэйнгөө хэлэхэдэнь, «тиимэ бандит шабинартай, тэсэхэ нэгэшье аргамгүй»—гээд, ууртай улаан шарайгаар урдаһаань харюусан байба ха.

Ай, зайлуул гэхээр юм. Иимэ хүнэй эжэлэнь, советскэ багшанарай дунда сохом олдохогүй.

Городой гэгээрэлэй таһагайхид хадаа тус һургуулиһаа «тон холо» байдаг тула, багша Разумовай «баатаршалгыень» һонирхоогүй һуугаа ха.

Шаганагша.

ҺУРАГШАДАЙ БАЙРЫЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Хориин аймагай, Хэжэнгын сомоной, «Ленинэй зам» колхозһоо 4-5 үхибүүд Хориин дунда һургуулида һурадаг. Колхозойнь правлени болбол эдэ үхибүүдтэ хамтын байра түхөөрэжэ үгэһэн нэрэтэй болбошье, тэрэ байрань хүйтэн, печка ба сонхонуудань ремонтлогдоогүй.

Мүн, тэндэ культурно-санитарна хүдэлмэри муу байна. Энэ байрань оштоһон, ерэһэн хүнүүдэй, эмнүүлэгшэдэй хонодог газар болошоһон байна.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шагдаров гэгшэ энээн тушаа һанаалаа табинагүй.

С. Д.

ҺУРАГШАД-ЗНАЧКИСТНУУД ОЛОШОРОНО

Хори. Хориин дунда һургуулиин һурагшадай ба пионернүүдэй дунда оборонно-массова хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Классуудаарань оборонно кружогууд эмхидхэгдэһэн байна.

Тус һургуулиин 428 һурагшад «ГСО»-гой значогой норма үгэбэ. Баһа, ПВХО-гой значогто норма үгэлгын кружок эмхидхэгдээд, хүдэлмэрилжэ байна.

Һаяхан, тус һургуулиин дэргэдэхи осоавиахимай организацинар, һурагшанарай-пионернүүдэй военизированно ябалга үнгэргэгдөө.

Энэ һургуулиинхид хадаа болхоо байгаа, аймагай центрдэхи химическэ соревнованида энергичнээр бэлэдхэжэ байнад.

Самбуев.

КОЛХОЗДОХИ, ОСОАВИАХИМАЙ ОРГАНИЗАЦИ

Хори. Удын сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи осоавиахимай организаци хадаа урдань ямаршье хүдэлмэри ябуулдаггүй байгаа.

Осоавиахимай эхин организациин түрүүлэгшэдэ нүх. Нимбу Аюшеевай һунгагдаһанһаа хойшо, хүдэлмэринь эли һайжараһан байна.

Мүнөө, тус организаци болбол оборонно-массова хүдэлмэриие ябуулгаар аймак соогоо түрүү һуури эзэлнэ. ПВХО-гой ба буудалганай кружогууд байгуулагдажа, һуралсалаа 5 хоног дотор 1-2 удаа, планай ёһоор ябуулна. Ноябриин 15-най занятида 17 хүн суглараа, кружогые хүтэлбэрилэгшэ нүх. Б. Д. Дашиев болбол химическэ добтолго тухай хөөрэлдөө хэгэ.

Улаан Армида младша командир ябаһан, мүнөө колхозой түрүүлэгшын ороложо нүх. Дашадондог Самбаев болбол буудалганай кружогые хүтэ. бэрилнэ.

Осоавиахимай хүдэлмэриие һайнаар табиха хэрэгтэнь энэ колхозой партийна организаци ехээр туһалдаг байна.

Зүгөөр, осоавиахимай аймагай совет болбол һуралсалай материалнуудаар тон дутамаг хангана.

О. Цыбиков.

Соревнованиин аша

Хориин аймак соохи томонууд колхозуудай нэгэн— Молотовай нэрэмжэтэ колхоз (Доодо-Худан) болбол мал үсхэбэрилгын планиие үлүүлэн дүүргээ. Малажал дээрээ эрхим колхознигуудые табиһан ба малшадай дунда соц соревнованиие үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлһэн дээрэһээ, эдэ амжалтануудые түйлаа.

Хонишон Дашадоржи Номшиев гэгшэ энэ жэлдэ 50 толгой хонидые түрүүлхэ аад, 65-е түрүүлжэ, хурьгадыень һайнаар түлжүүлээ. Мүн, МТФ-эйн һаалишан Цэмжэд Базардариева болбол 17 үнеэдые эрхимээр харууһалжа, түлнүүдыень бүрин үсхөө. Иимэ показательтай түрүү малшад олон.

Бүхы малнуудаа дулаан байрануудаар, тэжээлээр хүсэд хангаа.

Дам. жам.

ЭМХИТЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

Намар-үбэлэй хүдэлмэринүүдые—үрэһэ хаалга ба сэбэрлэлгэ, хүдөөажахын машина ба зэбсэгүүдые ремонтолго, олзо хубаари, поле дээрэ шэбхэ адхалга, малнуудые эрхимээр харууһалгые—зүбөөр эхилдүүлэн ябуулга хадаа колхозно 11-дэхи хабарта эрхимээр бэлэдхэлгэдэ, малнуудай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэлгэдэ шиидхэхы удхашанартай.

Тиимэдэ, Зэдын аймагай, Дэрэстэйн сомоной, «Социализм» колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Ж. Дансорунов) болбол эдэ хүдэлмэринүүдые выставкада эрхимээр бэлэдхэлгын лозунг доро, эмхитэйгээр ба саг соонь ябуулжа байна. Мүнөө, тус колхоз хадаа малнуудаа дулаан ба һаруул байраар хүсэд хангаа. Эбэртэ томо малнуудай 8 байранууд, 6 телятник, 3 конюшни, 12 объект овчарник, 7 ягнятник, 3 изолятор ба малай түрэлгын 3 байранууд баригданхай. Гадна, 75 плугууд запас эрэтэйгээр, 21 бороной, 3 сеялканууд ремонтологдожо, тарилгада бэлэн болгогдоо. Энээндэ, постромко ба вожжонууд хүрэхөөр бии. Колхозой колхознигууд болбол баян үргаса хуряахын ба тарилгые агротехническэ боголихон болзорто үнгэргэхын тула 923 гектар газарта намарай пар хахалаба.

18 колхознигууд тарилгын үрэһэ сэбэрлэжэ байна.

Энэ хадаа ВКП(б)-эйн майскэ пленумэй историческа тогтоолой үндэһэ һуури дээрэ, колхозоо улам бүри бүхэжүүлхын, колхознигуудаа культурна ба шангашадалтай болохын түлөө тэмэсэжэ байһыень гэршэлнэ.

Г. Жербаев.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центро союзная, 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44, отв. секретаря—3-23, отд. партийной жизни — 7-55-2 зв., сельхозотдел— 7-55, отдел кадров — 5-07.

Типография НКМП БМАССР. Бурглавлит № 2341